

1978 FEB 25
ÉLET ÉS IRODALOM

MÁGORI ERZSÉBET:

264

Oláh Gábor dokumentumjátéka olyan, mint egy napjainkban lejátszódó, gonoszkodó tündérmese; méltán nyerte el a kritikusok díját. Hőse harminc esztendeje bolyong a bürokrácia sötét eredejében, nem találja a kivezető utat, míg csak egy jóságos, fiatal rádiós az útjába nem akad, aki csodatevő mikrofonjával sorra elővarázsolja az aktahegyek mögött gubbasztó, eddig láthatatlan kis hivatalnok-manókat. Azok rémülten menekülnek a szörnyű *Ügyfél* elől az irattárakba, érzik a veszélyüket: a bürokrácia beorozdásodott gépezete nyikorogva működésbe lendült, és elnyeléssel fenyegeti nemcsak az Ügyet, az Ügyfelet, de magukat a bürokratákat is.

A *Telkemen az Erzsébet híd* riportsorozata a valóságot rögzíti, mégis hitetlenkedve hallgatjuk: nem valamelyik csavart eszű kabarészerezőnk agyalta ki az egészet?

A dokumentumjáték főszereplője egy nemlétező, de papíron mégis működő ház-részvénytársaság képviselőjében vívja „hősi” harcát a hivatalokkal, mintegy három évtizede. A bürokraták tehetetlenek vele szemben, mert saját fegyverük-

kel, a tökélyre vitt bürokratikus észjárással harcol ellenük.

Íme, a tényállás. Egy hajdani családi házrészvénytársaság tulajdonát, egy belvárosi házat, 1944-ben lebombázták. Maradt a telek, amelyet az ügyfél örökölt, erre épült az Erzsébet-híd egyik pillére és a Váci utcai aluljáró. Amikor az illetékes szervek évekkel ezelőtt kisajátították a magántulajdonban levő területet, elmulasztották a tulajdonost értesíteni és a kártalanításáról intézkedni. Az Ügyfél azt állítja — és hivatalos iratokkal bizonyítja is —, hogy a már nem létező részvénytársaság mindmáig működik, nem ténylegesen, hanem jogilag, és neki több évtizedes erőfeszítéssel sem sikerült a cég már nem létező telkének ügyében a kisajátítási eljárást lebonyolítani. Számítalan hivatal és két ügyvédi munkaközösség foglalkozott az ügygel. Az érdekeltek és a szakértők időközben meghaltak vagy nyugdíjba mentek, de a részvénytársaság létezik és működik, mint „bejegyzett cég”.

Oláh Gábor dokumentumjátékának leleménye, hogy egy létező ügyet túl észrevétlenül a valóság-

ból az irrerealitásba. A megtörtént esemény attól válik kitaláltnak tetsző szatírává, és a valódi szereplők attól lesznek önmaguk torzképei, hogy a szerző azt mutatja be, miként vergődik a kiszolgáltatott *Hivatal* a bürokratikus *Ügyfél* karmai között. Telekhivatal, Földhivatal, Cégbírószág, a Fővárosi Tanács rokonszenves munkatársai játsszák el a fülünk hallatára ezt az abszurd komédiát. Tehetetlenek az ékesszóló, végtelen türelmű Ügyféllel szemben, mert az ravasz mikrivel, velük azonosulva, saját módszerükkel; a bürokrácia érveivel és érvényben levő paragrafusaival teszi harcképtelenné őket. A bürokratikus gépezet segítségével védi és működteti a játék hőse a nagyapától örökre kapott részvénytársaságot és azt a szellemet, amelyet pedig örökölt házával együtt negyvenötben földig rombolt a történelem.

Szerencsére, a játék végén — kesernyés iróniával és mai hangon — megszólal az Ügyfél fia: azt tervezi, hogy addig is, amíg az igazság diadalt arat, ő a haverjaival sátoztat és vikendjeit mulatozva, danieláskodva tölti az Erzsébet-híddal súlyosan megterhelt telkén.

Szeifert Béla rajza

Híd főállás

383.16

Rádió